

Звіт про громадське обговорення проєкту Концепції професійної орієнтації та кар'єрного консультування у системі освіти України на 2025-2027 роки

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення: Міністерство освіти і науки України.

2. Зміст питання або назва проєкту документу, що виносилися на обговорення:

Проєкт Концепції професійної орієнтації та кар'єрного консультування у системі освіти України на 2025-2027 роки (далі – проєкт Концепція) розроблено з метою створення комплексної, адаптивної та доступної системи професійної орієнтації та кар'єрного консультування у формальній освіті, що сприятиме усвідомленому вибору професії, формуванню ключових компетентностей і підтримці сталого розвитку людського капіталу України, розвитку інституційної моделі профорієнтації, системній інтеграції її в усі рівні освіти, впровадженню якісних підходів до навчання впродовж життя та адаптації освітніх послуг до викликів часу.

Громадське обговорення проводилося у формі електронних консультацій. Проєкт Концепції було розміщено 20 червня 2025 року на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України за посиланням: <https://mon.gov.ua/news/mon-proponuie-dlia-hromadskoho-obhovorennia-proiekt-kontseptsii-profesiinoi-oriiantatsii-ta-kariernoho-konsultuvannia-u-systemi-osvity-ukrainy-na-2025-2027-roky>

Пропозиції та зауваження до проєкту Концепції приймалися до 04 липня 2025 року на e-mail: tetiana.yemets@mon.gov.ua

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні:

Протягом встановленого для обговорення з громадськістю терміну надійшли зауваження та пропозиції від: навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Волинській області, Державного закладу професійної (професійно-технічної) освіти «Харківське вище професійне училище швейного виробництва та побуту», Державного професійно-технічного навчального закладу «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу», Вищого професійного училища № 19 м. Дрогобича, Вищого професійного училища № 35 м. Стрия, Державного навчального закладу «Ізюмський регіональний центр професійної освіти», Міжрегіонального центру професійної перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців м. Кривого Рогу Дніпропетровської області, Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України, відділу виховного проєктування Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, Кельменецького професійного ліцею, навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Вінницькій області, навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у

Дніпропетровській області, навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Житомирській області, навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Харківській області, навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Херсонській області, Сокирянського вищого професійного училища, Державного навчального закладу «Харківське вище професійне училище № 6», Державного навчального закладу «Харківський регіональний центр професійної освіти поліграфічних медіатехнологій та машинобудування», Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України, Державного навчального закладу «Криворізький центр професійної освіти металургії та машинобудування», громадської організації «Всеукраїнська асоціація професійної орієнтації та освітнього консультування» (Асоціація ПОТОК) та громадської організації «Українська асоціація гайденс систем для навчання та кар'єри», навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Сумській області, громадянок Марини Шелест та Анастасії Куліш.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення:

До проекту Концепції надано понад 67 пропозицій та зауважень, зокрема рекомендовано:

розробити та впровадити спеціалізовані програми підвищення кваліфікації для викладачів та майстрів виробничого навчання, орієнтовані на сучасні підходи до професійної орієнтації та кар'єрного консультування;

інтегрувати цифрові платформи та онлайн-інструменти у процес профорієнтації;

розробити єдину систему критеріїв та показників оцінювання ефективності профорієнтаційної роботи для закладів освіти;

інтегрувати систему моніторингу та оцінювання профорієнтаційної роботи у внутрішню систему забезпечення якості освіти;

запровадити аналітичну звітність за результатами профорієнтаційних заходів: кількісні (охоплення, кількість заходів) та якісні показники (зворотний зв'язок, вплив на вибір професії);

проводити тренінги для педагогів, психологів та кар'єрних радників з питань гендерної рівності, подолання стереотипів і дискримінації у виборі професії;

інтегрувати успішні приклади жінок і чоловіків у «нетипових» професіях (наприклад, жінок у технічних галузях або чоловіків у соціальній сфері) у профорієнтаційні заходи, матеріали та презентації;

створити єдиний онлайн-портал профорієнтації, який міститиме актуальну інформацію про освітні програми, ринок праці, цифрові тести, відеоматеріали та консультаційні сервіси;

передбачити створення Національної платформи з онлайн-інструментами для профорієнтації;

розширити участь представників бізнесу та ринку праці на рівні регіонів; визначити джерела фінансування запровадження посад «кар'єрного радника»;

розробити окремі механізми супроводу для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, осіб із соціально незахищених категорій, а також молоді з сільської місцевості, з урахуванням їхніх індивідуальних потреб та потенціалу;

створити або оновити підрозділи кар'єрного консультування у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, до розділу II доповнити назву: «Інституційне забезпечення профорієнтації та кар'єрного консультування через співпрацю державних органів, роботодавців, місцевого самоврядування, закладів освіти та громадських організацій»;

доповнити перелік документів Європейського Союзу, що спрямовані на імплементацію відповідних норм, зокрема у сфері розвитку ринку праці, навчання впродовж життя, кар'єрного консультування та професійної орієнтації: «Європейська мережа політики з питань професійної орієнтації впродовж життя LGPN (European Lifelong Guidance Policy Network, 2007-2015)»;

інтегрувати професійну орієнтацію у зміст освітніх програм;

запровадити обов'язковий профорієнтаційний модуль в межах предмета «Громадянська освіта» у базовій школі, що дозволить охопити 100% учнів та сприятиме усвідомленому вибору профілю навчання у старшій школі;

розробити єдину національну онлайн-платформу для профорієнтації з доступом до тестів, бази вакансій, порад, використання чат-ботів, мобільних додатків, VR/AR-технологій для знайомства з професіями;

запропонувати розвиток інфраструктури профорієнтаційних центрів на базі закладів професійної освіти, які об'єднують зусилля шкіл, університетів, роботодавців та центрів зайнятості;

включити окремий розділ щодо профорієнтації та кар'єрного консультування ветеранів і звільнених військовослужбовців;

запровадити моделі «центрів кар'єрної стійкості» на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти, які вже мають досвід адаптації освітнього середовища для різних груп населення;

передбачити державне замовлення на підготовку фахівців за кваліфікацією «кар'єрний радник у сфері освіти» в закладах вищої освіти;

створити єдину національну цифрову платформу, наприклад «Моя кар'єра» або «Профорієнтатор» чи «Мапа професій» тощо, з профілями професій, самооцінюванням, консультуванням і ринковою аналітикою;

у плані заходів до виконавців додати Національну академію педагогічних наук України;

передбачити в Положенні про наглядову раду закладу освіти її функції з питань профорієнтації;

запровадити мікросертифікації для вчителів і радників з профорієнтації за окремими модулями (інклюзія, цифрові навички);

конкретизувати поняття «кар'єрних радників закладу освіти» / «кар'єрних радників у сфері освіти»;

вказувати кількість підготовлених кар'єрних радників, відсоток випускників, які працевлаштувалися за здобутою професією протягом 6 місяців;

грунтовно й системно представити статистичні дані щодо проблем сучасного ринку праці з урахуванням галузевих, регіональних, тендерних, вікових та інших його особливостей, охарактеризувати зв'язок цих проблем з недоліками професійної орієнтації, виявленими на основі аналізу сучасного стану професійної орієнтації в Україні, виконання відповідних Концепцій та Програм;

проведення якісного аналізу та виконання актуальних наукових досліджень з проблем розвитку професійної орієнтації в Україні з урахуванням відповідного вітчизняного і зарубіжного досвіду;

розробити конкретні типові навчальні програми з позашкільної освіти (за пріоритетними профілями й змістом), за підсумками яких можна отримати не тільки певну кількість додаткових балів, а й визначену професію, а також розробити методичні матеріали, підручники до них.

5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення:

Під час доопрацювання проєкту Концепції зауваження та пропозиції, отримані під час громадського обговорення, враховано частково.